

- **שם המחקר:** הקשר בין זרימות דם חריגות בעורק המוחי התיכון ובעורק הטבור בסוף ההריון להפרעה נירו-התפתחותית עתידית
- **שנה :** 2024
- **סוג מחקר :** מחקר
- **מס' קטלוגי :** 890-336-2021
- **שמות החוקרים:** פרופ' יעל לייטנר MD, ד"ר אילן גל MD, ד"ר אייל זוהב MD, גב' בת חן גבאי.
- **רשות המחקר:** היחידה לאולטראסאונד מיילדותי, בית החולים "ליס" לילודות, המרכז הרפואי תל אביב ע"ש סוראסקי, אוניברסיטת תל אביב.

תקציר מנהלים

מחקר זה נערך בסיוע מענק מקרן שלם.

מחקר זה מתמקד בבחינת הקשר בין יחס זרימת דם חריג בעורק המוחי התיכון ובעורק הטבור בסוף ההריון (יחס הנקרא CPR ושיכול להעיד על הפרעת חימצון) לבין הפרעות נירו-התפתחותיות עתידיות אצל ילדים. המחקר נערך על 60 נשים הרות, מתוכן 24 נמצאו עם זרימות דם חריגות ו-36 נשים עם זרימות דם תקינות. התוצאות הראשוניות מצביעות על הבדלים במשקלי הלידה אך לא בהישגים הניירו-התפתחותיים בגילאי 3-5 שנים.

רקע על המחקר ומטרותיו

המחקר בודק את הקשר בין זרימות דם חריגות בעורק המוחי התיכון ובעורק הטבור כפי שנמדדות בבדיקת על קול דופלר בסוף ההריון, לבין הפרעה נירו-התפתחותית עתידית בילדים.

שיטת מחקר

המחקר בכל היקפו נועד להתבצע על 60 נשים עם זרימות דם חריגות מתוך קבוצה של 664 נשים שזרימות הדם בעוברן נבדקו בשבוע 37 להריון משנת 2017 עד 2022. במחקר ראשוני זה נבדקו 24 נשים שילדיהם הגיעו לגיל הבדיקות (3-5 שנים) וקבוצת ביקורת של 36 נשים. הנתונים נאספו באמצעות שאלוני ABAS, שאלוני אירועי חיים ושאלון דמוגרפי AIDQ. הגיוס התבצע באמצעות הזמנה אישית בדואר אלקטרוני, הודעת SMS או שיחת טלפון, והראיונות נערכו בראיון וידאו ב-ZOOM ונמשכו כשעה.

ממצאים עיקריים

הממצאים הראשוניים מראים כי אין הבדלים משמעותיים ברמת התפקוד בין שתי הקבוצות, למעט הבדלים במשקלי הלידה. מדד ה-ABAS לא הצביע על הבדלים נירו-התפתחותיים משמעותיים.

דין

התוצאות מראות כי בילדים בגיל 3-5, אין הבדל משמעותי בתפקוד הניירו-התפתחותי בין אלו שנולדו עם זרימות דם חריגות לבין אלו עם זרימות דם תקינות. המחקר מדגיש את הצורך בהערכה ישירה ובמחקר נוסף בגילאי בית הספר על מנת לאמת את הממצאים.

סכום והמלצות:

למרות הנתונים העדכניים בספרות הרפואית הבודקת את משמעות מדד ה-CPR כמנבא פוטנציאלי בתחום ניהול נכון של הריון בסיכון, וכמנבא התפתחותי, לא מצאנו לכך תימוכין מבחינת התפקוד המדווח על ידי ההורים בגיל 4 שנים. כדי להגיע למסקנה גורפת שמדד ה-CPR אינו מדד קליני או פרוגנוסטי שיש להתחשב בו, אנו חסרים כרגע נתונים נוספים. המדגם שעמד לרשותנו מצומצם מבחינת מספר הנבדקים, ומדד ה-ABAS, אשר שימש להערכת התוצאות, אינו יכול להחליף בדיקה התפתחותית קלינית ושימוש בכלים ישירים להערכה קוגניטיבית כוללת. שאלוני ההורים וה-ABAS בכלל זה מאפשרים התרשמות כללית, והם קלים וזולים ליישום באמצעות שאלון וידאו, כך שניתן לומר שמדד CPR פתולוגי לא הביא לקשיים נוירולוגיים או התפתחותיים משמעותיים אשר מזוהים על ידי ההורים, אך לא ניתן לשלול באמצעות הכלי הזה קשיים נוירו-קוגניטיביים עדינים או מורכבים יותר אשר יזוהו בגיל בית הספר באמצעות הערכה נוירופסיכולוגית ישירה. בשלב זה בדעתנו לזמן את ילדי קבוצת המחקר והביקורת להערכה ישירה בגילאי בית הספר (בעוד כ-4 שנים). במקביל, יש מקום להרחבה משמעותית של קבוצת המחקר גם במסגרת הפרוטוקול הנוכחי, ואנו פועלים לגייס משאבים לטובת ההמשך.

מילות מפתח: זרימות דם חריגות, עורק מוחי תיכון, עורק טבור, הפרעה נוירו-התפתחותית, הריון בסיכון נמוך.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)